

«Βουλγαρία - Ρουμανία. Οικονομικές - Κοινωνικές - Πολιτικές Εξελίξεις. Μάρτιος 2011»

Της Πέννυ Κονιτσιώτη
Επιστημονικής Συνεργάτη του ΕΚΕΜ

Βουλγαρία

Πολιτικά

Η προσπάθεια του Προέδρου της Γαλλίας, Nicola Sarkozy, προκειμένου να αναγνωριστούν οι επαναστάτες της Λιβύης, προκάλεσε την οργή της Βουλγαρίας, καθόσον σημαντικά μέλη του Εθνικού Μεταβατικού Συμβουλίου της Λιβύης σχετιζονταν στενά με το βασανισμό των έξι (6) Βούλγαρων νοσοκόμων που κρατούνταν όμηροι στη Βόρεια Αφρικανική χώρα κατά την προηγούμενη δεκαετία. Όπως δε ανέφερε στους δημοσιογράφους κατά τη Σύνοδο Κορυφής της ΕΕ την 11 Μαρτίου 2011 ο Βούλγαρος Πρωθυπουργός, Βογκο Βορισον, «έχω εξηγήσει στους ηγέτες της ΕΕ ότι οι εκπρόσωποι αυτού του Συμβουλίου είναι οι ίδιοι άνθρωποι που βασάνιζαν τις Βουλγάρες νοσηλεύτριες για οκτώ (8) χρόνια και ότι αυτό μας κόστισε περίπου 60 εκατ. δολάρια». Υπενθυμίζεται ότι οι νοσηλεύτριες της Βουλγαρίας που κατηγορήθηκαν ότι μόλυναν με τον ιό του HIV δια μολυσμένου αίματος περίπου 400 παιδιά από τη Λιβύη, απελευθερώθηκαν τελικά το 2007, ενώ ως μέρος της συμφωνίας, η Βουλγαρία παραιτήθηκε από χρέος 60 εκατ. δολαρίων που της όφειλε η Τρίπολη¹.

Κοινωνικά-Επιχειρηματικά

Το Φεβρουάριο του 2011 ο συνολικός δείκτης επιχειρηματικού κλίματος αυξήθηκε κατά 2,7% σε σύγκριση με τον προηγούμενο μήνα, αλλά εξακολουθεί να είναι μειωμένος κατά 8,3% από το μακροπρόθεσμο μέσο όρο του, σύμφωνα με την εθνική στατιστική υπηρεσία. Ο σύνθετος δείκτης επιχειρηματικού κλίματος στη βιομηχανία αυξήθηκε κατά 4,1 ποσοστιαίες μονάδες, σε σύγκριση με τον Ιανουάριο του ίδιου έτους και βρίσκεται μόλις 2,5 εκατοστιαίες μονάδες κάτω από το μακροπρόθεσμο μέσο όρο του².

Παράλληλα, νέο γύρο παραχωρήσεων αεροπορικών, λιμενικών και σιδηροδρομικών υποδομών προετοιμάζει η βουλγαρική κυβέρνηση, έπειτα από σχετική απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου στις αρχές του μήνα να ξεκινήσει τις σχετικές διαδικασίες για τα αεροδρόμια του Πλόβντιβ και του Στράκλεβο, το οποίο βρίσκεται κοντά στην πόλη του Ρούσε. Σε ανακοίνωση του Υπουργείου Μεταφορών, τονίζεται ότι «ο επόμενος "κύκλος" των παραχωρήσεων, αφορά στο αεροδρόμιο στην Γκόρνα Οριαχόβιτσα, τους κεντρικούς

¹ Willis And. 12/03/2011. «French diplomacy rekindles Bulgaria's pain over captive nurses», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση:

<http://euobserver.com>

² 01/03/2011. «Βελτιωμένος κατά 2,7% ο δείκτης επιχειρηματικού κλίματος στη Βουλγαρία το Φεβρουάριο του 2010», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση:

<http://www.balkans.com/gr>

σιδηροδρομικούς σταθμούς στη Σόφια και το Πλόβντιβ, καθώς και τμήματα των λιμένων στη Βάρνα, το Ρούσε και το Βίντιν». Η απόφαση της βουλγαρικής κυβέρνησης για τα αεροδρόμια του Πλόβντιβ και του Στράκλεβο στοχεύει στην εύρεση ιδιωτών, που θα αναλάβουν τους εμπορευματικούς σταθμούς του αερολιμένα, ενώ στόχος της κυβέρνησης για το αεροδρόμιο του Πλόβντιβ είναι η αύξηση της κυκλοφορίας και της ανάπτυξης ανταγωνιστικών εμπορικών δραστηριοτήτων, κυρίως σε ό, τι αφορά τη διαχείριση φορτίων. Για το πολιτικό αεροδρόμιο του Στράκλεβο -σύμφωνα με τη σχετική ανακοίνωση- η παραχώρηση στοχεύει στη βελτίωση των όρων ανταγωνιστικότητας του αερολιμένα. Οι παραχωρήσεις θα έχουν διάρκεια 35 ετών και οι παραχωρησιούχοι θα επιλεγούν μέσω ανοιχτής διαδικασίας. Εξάλλου, τον περασμένο μήνα, η βουλγαρική κυβέρνηση ανακοίνωσε την έναρξη της διαδικασίας παραχώρησης για τον τερματικό σταθμό "Iztok 2" του λιμανιού του Μπουργκάς³.

Ως προς την αγορά ακινήτων της Βουλγαρίας, η οποία επωφελούνταν από το μεγάλο αριθμό αγοραστών από το Ηνωμένο Βασίλειο πριν από το 2008, τώρα λέγεται ότι στηρίζεται σε μεγάλο βαθμό στους Ρώσους αγοραστές για την ανάκαμψή της. «Πάνω από 200.000 Ρώσοι υπήκοοι έχουν αγοράσει ακίνητα στη Βουλγαρία, το συνολικό κόστος των οποίων υπερβαίνει το 1 δις δολάρια», ανακοίνωσε ο Alex Romanenko, Πρόεδρος της Διεθνούς Ομοσπονδίας Ακινήτων (FIABCI), όπως ανέφερε η εφημερίδα Dnevnik⁴.

Άλλωστε, «το 2011 θα είναι μία δύσκολη χρονιά για τον κατασκευαστικό κλάδο στη Βουλγαρία, αλλά αναμένεται ανάκαμψη το επόμενο έτος», όπως τόνισε ο Βούλγαρος Υπουργός Περιφερειακής Ανάπτυξης και Χωροταξίας, Rosev Plevneliev, στα εγκαίνια της 11ης διεθνούς έκθεσης «Βουλγαρική κατασκευαστική εβδομάδα» στη Σόφια. Σύμφωνα με τον κ. Plevneliev, η αξία της παραγωγής οικοδομικών έργων στη Βουλγαρία το 2010 έχει συρρικνωθεί σε 12 δις λέβα σε σύγκριση με τα 21 δις λέβα το 2008. Ο ίδιος δε επισήμανε ότι «οι κατασκευαστικές εταιρίες στη χώρα επιβιώνουν σε περίοδο οικονομικής κρίσης και ο κλάδος στρέφεται σε νέα βελτιωμένα προϊόντα και σύγχρονες τεχνολογίες». Αξιζει να σημειωθεί ότι στην έκθεση συμμετέχουν 310 επιχειρήσεις από 30 χώρες⁵.

Σημειώνεται ότι η Βουλγαρία είναι 48η από άποψη ανταγωνιστικότητας ταξιδιών και τουρισμού μεταξύ 139 χωρών, σύμφωνα με έκθεση του Παγκόσμιου Οικονομικού Φόρουμ (WEF). Το WEF αξιολογεί τις χώρες σύμφωνα με 14 διαφορετικά κριτήρια, από τις υποδομές και την ασφάλεια

³ 03/03/2011. «Βουλγαρία: Προετοιμάζει νέο γύρο παραχωρήσεων αεροπορικών και λιμενικών υποδομών», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση: <http://www.imerisia.gr>

⁴ 07/03/2011. «Η Βουλγαρική αγορά ακινήτων βασίζεται στους Ρώσους αγοραστές για την ανάκαμψή της», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση: <http://www.balkans.com/gr>

⁵ 08/03/2011. «Βουλγαρία: Το 2012 αναμένεται ανάκαμψη στον κατασκευαστικό κλάδο, τόνισε ο υπουργός Περιφερειακής Ανάπτυξης και Χωροταξίας, Ρ. Πλέβνελιεφ», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση: <http://www.express.gr>

μέχρι το κανονιστικό πλαίσιο και τους ανθρώπινους, πολιτιστικούς και φυσικούς πόρους, ενώ σύμφωνα με την έκθεση, ο τουρισμός της Βουλγαρίας έχει επωφεληθεί από την παγκόσμια κρίση⁶.

Την ίδια περίοδο η Επιτροπή Προστασίας Ανταγωνισμού της Βουλγαρίας επέβαλλε ένα από τα μεγαλύτερα πρόστιμα στην ιστορία της, στην γερμανικής ιδιοκτησίας Ε.ΟΝ για κατάχρηση της δεσπόζουσας θέσης της στην αγορά. Η εταιρία ηλεκτρικής ενέργειας Ε.ΟΝ βάσει της σχετικής απόφασης θα πρέπει να πληρώσει ένα πρόστιμο που ξεπερνάει τα 3,2 εκατομμύρια λέβα, για την άρνησή της να τροφοδοτήσει με ηλεκτρικό ρεύμα μία (1) βιομηχανία⁷.

Οικονομικά

Μια έρευνα του Ινστιτούτου «Open Society» αποκάλυψε ότι το 52% των Βούλγαρων πιστεύουν ότι η κυβέρνηση ενεργεί χασοτικά, χαμένη στο μακρό κατάλογο των μέτρων που θα μπορούσε να εφαρμόσει για τη στρατηγική περί αντιμετώπισης της κρίσης. Το 41% δήλωσε ότι η κατάσταση επιδεινώνεται, ενώ το 36% ήταν αισιόδοξο, σύμφωνα με την εφημερίδα Trud. Ωστόσο, δεν είναι όλα τόσο άσχημα, καθόσον οι θετικές προσδοκίες αυξάνονται, αν και πολύ αργά, τη στιγμή που «η κοινή γνώμη υποστηρίζει τα οικονομικά δεδομένα που δείχνουν ότι η χώρα έχει φθάσει στον πάτο», όπως δήλωσε ο οικονομολόγος της Open Society, Georgi Aggelov⁸.

Ο δείκτης τιμών παραγωγού για την εγχώρια αγορά της Βουλγαρίας αυξήθηκε κατά 0,5% τον Ιανουάριο του 2011, σε σύγκριση με τον προηγούμενο μήνα και κατά 11,1% σε ετήσια βάση. Οι εγχώριες τιμές αυξήθηκαν στον κλάδο των ορυχείων και λατομείων κατά 2,8% και κατά 0,9% στη μεταποίηση, ενώ στους τομείς του ηλεκτρισμού, του φυσικού αερίου, του ατμού και του κλιματισμού οι τιμές έπεσαν κατά 1,0%⁹.

Σύμφωνα βέβαια με τα αποτελέσματα της τελευταίας έρευνας της Παγκοσμίας Τράπεζας, η Βουλγαρία κατάφερε να ανταπεξέλθει στις πιέσεις της παγκόσμιας οικονομικής κρίσης. Η έρευνα με τίτλο «Η κρίση στην εργασία: Η ανταπόκριση των κυβερνήσεων και των νοικοκυριών στη μεγαλύτερη ύφεση στην ανατολική Ευρώπη και την Κεντρική Ασία», επισημαίνει ότι η Βουλγαρία κατάφερε να διασώσει το σύστημα κοινωνικής

⁶ 09/03/2011. «48η κατατάσσεται η Βουλγαρία από άποψη ανταγωνιστικότητας στον τουρισμό», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση:

<http://www.balkans.com/gr>

⁷ 25/03/2011. «Πρόστιμο της Επιτροπής Ανταγωνισμού της Βουλγαρίας κατά της Ε.ΟΝ», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση:

<http://www.balkans.com/gr>

⁸ 02/03/2011. «Απαισιόδοξη η κοινή γνώμη στη Βουλγαρία για την οικονομική κατάσταση της χώρας», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση:

<http://www.balkans.com/gr>

⁹ 02/03/2011. «Αυξημένος κατά 11% σε ετήσια βάση ο δείκτης τιμών παραγωγού στη Βουλγαρία τον Ιανουάριο», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση:

<http://www.balkans.com/gr>

πρόνοιας αντίθετα με πολλές χώρες της ανατολικής Ευρώπης και της Ασίας, ενώ η κοινωνική πρόνοια στη χώρα κατάφερε να στηρίξει τους πολίτες που ένιωσαν τις επιπτώσεις της ύφεσης αλλά σε μικρότερο βαθμό από άλλες χώρες¹⁰.

Αξιζει να σημειωθεί ότι σύμφωνα με στοιχεία της Βουλγαρικής Εθνικής Τράπεζας (BNB) φαίνεται ότι το 2010 το μερίδιο των βουλγαρικών τραπεζών στην αγορά χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών της χώρας αυξήθηκε σταδιακά σε βάρος των θυγατρικών τραπεζών της ΕΕ. Σε σύγκριση με το τέλος του 2009 οι τράπεζες της ΕΕ έχασαν 3,2% μεριδίου της αγοράς, ενώ το δελτίο τριμήνου της BNB για τις εμπορικές τράπεζες δείχνει ότι οι Βούλγαροι εμπιστεύονται όλο και περισσότερο τις εγχώριες τράπεζες για τις συναλλαγές τους και ότι στο τέλος του 2010 το ποσοστό της αγοράς έδωσε στις ευρωπαϊκές τράπεζες 73,7%, ενώ στις βουλγαρικές το 19,3%¹¹.

Παράλληλα, τα μη-εξυπηρετούμενα δάνεια και τα δάνεια αναδιάρθρωσης επιχειρήσεων μειώθηκαν για πρώτη φορά σε δύο (2) χρόνια τον Ιανουάριο του 2011, φτάνοντας τα 4,6 δισεκατομμύρια λέβα σε ετήσια βάση, τη στιγμή που τα επισφαλή δάνεια κατέχουν το 20,5% των συνολικών δανείων των τραπεζών στη Βουλγαρία, σύμφωνα με στοιχεία της Κεντρικής Τράπεζας της χώρας¹².

Φορολογία-Εισόδημα

Τραπεζικοί λογαριασμοί και φορολογικές δηλώσεις θα πρέπει να συγκεντρωθούν σε ένα κεντρικό μητρώο προσβάσιμο από τους υπαλλήλους των υπηρεσιών ασφάλειας. Αυτό είναι ένα από τα μέτρα που προβλέπονται στη νέα στρατηγική για την καταπολέμηση του ξηπλύματος χρήματος και του ύποπτου κεφαλαίου στη Βουλγαρία, το οποίο κατέθεσε στα μέσα του μήνα ο Υπουργός Εσωτερικών, Tsvetan Tsvetanov. Η ιδέα είναι να δοθεί στις ειδικές υπηρεσίες η αρμοδιότητα να ελέγχουν τραπεζικούς λογαριασμούς, εμπορικά και φορολογικά στοιχεία των υπόπτων, σε μια προσπάθεια εκσυγχρονισμού των διαδικασιών έρευνας¹³.

Από την άλλη πλευρά, ένας στους τέσσερις εργοδότες σχεδιάζει τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας κατά το β' τρίμηνο του 2011 στη βουλγαρική αγορά, σύμφωνα με τα ευρήματα έρευνας που διεξήγαγε η εταιρεία Manpower, με τη

¹⁰ 21/03/2011. «Έρευνα της παγκόσμιας τράπεζας δικαιώνει το σύστημα πρόνοιας της Βουλγαρίας», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση: <http://www.balkans.com/gr>

¹¹ 25/03/2011. «Όλο και περισσότεροι εμπιστεύονται τις εγχώριες τράπεζες στη Βουλγαρία», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση: <http://www.balkans.com/gr>

¹² 28/03/2011. «Μείωση των επισφαλών δανείων στη Βουλγαρία», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση: <http://www.balkans.com/gr>

¹³ 11/03/2011. «Συγκέντρωση τραπεζικών λογαριασμών και φορολογικών δηλώσεων σε ένα μητρώο προτείνει ο Υπ. Εσωτερικών της Βουλγαρίας», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση: <http://www.balkans.com/gr>

συμμετοχή 746 εργοδοτών. Από την έρευνα προκύπτει ότι το β' τρίμηνο του 2011 αναμένεται αύξηση του ρυθμού απασχόλησης, σε τομείς όπως η βιομηχανία, οι δημόσιες υπηρεσίες, ο ξενοδοχειακός τομέας, καθώς και αυτός της εστίασης, τη στιγμή που το 10% των συμμετεχόντων δήλωσε ότι προτίθεται να μειώσει το προσωπικό που απασχολεί, όπως επισημαίνεται στην έρευνα της εταιρείας Manpower¹⁴.

Παράλληλα, στο διπλάσιο αυξήθηκαν οι δημοπρασίες για την πώληση κατασχεμένων περιουσιών στη Βουλγαρία, σε σύγκριση με το 2010. Σε σύγκριση με πριν από τρία (3) χρόνια, η αύξηση φτάνει το 300%, σύμφωνα με στοιχεία από του συλλόγου κλητήρων, που δημοσιεύονται στην ιστοσελίδα: targ.bg¹⁵.

Άλλωστε, το 2010 τα ποσοστά της ανεργίας στη Βουλγαρία έφτασαν το 10,2%, δηλαδή 3,4% παραπάνω από το 2009 σύμφωνα με τα στοιχεία της εθνικής στατιστικής υπηρεσίας, ενώ ο οικονομικά ενεργός πληθυσμός της Βουλγαρίας ηλικίας 15 - 64 ήταν 3. 356.300 και αντιπροσώπευε το 66,5% του συνολικού πληθυσμού της χώρας. Σε σύγκριση δε με το 2009, το ποσοστό του οικονομικά ενεργού πληθυσμού από 15 έως 64ων ετών μειώθηκε κατά 0,7%¹⁶.

Αξιζει να σημειωθεί ότι η έμμεση φορολογία στα καύσιμα, την κατάργηση της οποίας ζητούν πολίτες και σωματεία μεταφορέων σε όλη τη Βουλγαρία, καθώς και η αδυναμία των πολιτών και των νοικοκυριών να αποκτήσουν βασικά αγαθά σε μια περίοδο όπου η ανεργία παραμένει στα επίπεδα του 9,78%, δημιουργούν ένα νέο «κύκλο» ανησυχίας, με μερίδα των αντιπολιτευόμενων κομμάτων να ζητά από την κυβέρνηση τη λήψη μέτρων για τη σταθεροποίηση της οικονομίας. Ο Πρωθυπουργός της Βουλγαρίας, Boyko Borisov, εξουσιοδότησε τον Υπουργό Οικονομικών, Symeno Dyankov, να απευθυνθεί στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, προκειμένου να λάβει απάντηση σχετικά με το εάν είναι πιθανή η κατάργηση της έμμεσης φορολογίας στα καύσιμα. Η ανακοίνωση του Βούλγαρου Πρωθυπουργού έγινε μετά από τις πορείες διαμαρτυρίας που πραγματοποίησαν σε διάφορες πόλεις της βαλκανικής χώρας πολίτες, εκπρόσωποι σωματείων μεταφορέων και αυτοκινητιστές. Πάντως, ο κ. Borisov κατηγόρησε την αντιπολίτευση για «λαϊκισμό» και υπογράμμισε ότι «η έμμεση φορολογία στα καύσιμα δεν μπορεί να καταργηθεί, εάν δεν προηγηθεί σχετική άδεια από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή». Άλλωστε, την ημέρα μάλιστα που αυτοκινητιστές και οδηγοί φορτηγών έκαναν πορείες διαμαρτυρίας για τις τιμές των καυσίμων, στις πόλεις Ρούσε και Ντόμπριτς, στη βουλγαρική πρωτεύουσα, Σόφια, εκατοντάδες πολίτες έκαναν αντίστοιχη κινητοποίηση, διαμαρτυρόμενοι για τις υψηλές τιμές των

¹⁴ 08/03/2011. «Βουλγαρία: Ένας στους τέσσερις εργοδότες σχεδιάζει τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση: <http://www.express.gr>

¹⁵ 11/03/2011. «Ραγδαία αύξηση των δημοπρασιών κατασχεμένων περιουσιών στη Βουλγαρία», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση: <http://www.balkans.com/gr>

¹⁶ 17/03/2011. «Αύξηση της ανεργίας στη Βουλγαρία», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση: <http://www.balkans.com/gr>

καυσίμων. Στο πλαίσιο αυτό, ο Υπουργός Μεταφορών, Τεχνολογίας της Πληροφορικής και Επικοινωνιών, Alexander Tsvetkov, συναντήθηκε με εκπροσώπους εργατικών σωματείων στον τομέα των μεταφορών και συζήτησε μαζί τους την πιθανότητα κατάρτισης ενός σχεδίου για τη συγκράτηση των τιμών των καυσίμων, ενώ, όπως ανακοινώθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών, αναμένεται να δοθούν στη δημοσιότητα συγκεκριμένα μέτρα, τα οποία επεξεργάζεται ομάδα εργασίας από τα συναρμόδια υπουργεία (Μεταφορών, Οικονομίας και Οικονομικών), η οποία συστάθηκε έπειτα από σχετική απόφαση του υπουργικού συμβουλίου και καλείται να παρακολουθεί τις εξελίξεις στην εσωτερική αγορά καυσίμων. Επίσης, η ομάδα εργασίας θα παρουσιάσει στον Πρωθυπουργό αναλυτική μελέτη για τις τιμές όλων των ειδών καυσίμων στη βουλγαρική αγορά και στις αγορές των χωρών-μελών της ΕΕ. Στο μεταξύ, με ξεχωριστές ανακοινώσεις τους, τα κόμματα «Δημοκράτες για Ισχυρή Βουλγαρία» (DSB) και «Σοσιαλιστικό Κόμμα» (BSP) κάλεσαν την κυβέρνηση να λάβει μέτρα για τη σταθεροποίηση της οικονομίας. Το DSB ζήτησε την αντικατάσταση μελών τεσσάρων κρατικών επιτροπών (Προστασίας του Ανταγωνισμού, του Καταναλωτή, των Υδάτων - Ενέργειας και των Τηλεπικοινωνιών), καθώς, όπως υποστηρίζει, «έχουν παραλύσει (οι επιτροπές) και δεν εργάζονται». Παράλληλα, ο επικεφαλής του DSB, Ivan Kostov, δήλωσε ότι «η οικονομική κατάσταση χαρακτηρίζεται από στασιμότητα» (σ.σ. ο πληθωρισμός που δεν συνοδεύεται από αντίστοιχη αύξηση της παραγωγής, η οποία μπορεί να μείνει στάσιμη) και κάλεσε την κυβέρνηση «να προστατεύσει την αγορά και τις συνθήκες ανταγωνισμού». Σύμφωνα με τον ίδιο, «πλήγμα για τη βουλγαρική οικονομία αποτελεί η «κατάρρευση» μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων, εξέλιξη που οδήγησε στη μείωση του αριθμού των εργαζομένων κατά 295.000 άτομα». Από την πλευρά του, ο επικεφαλής του Σοσιαλιστικού Κόμματος, Sergey Stavisev, κατηγόρησε την κυβέρνηση ότι «εξουπηρετεί συγκεκριμένα οικονομικά συμφέροντα» και άσκησε δριμυία κριτική στην απόφαση της κυβέρνησης να γυρίσει την «πλάτη» σε ιαπωνικό δάνειο, για την ανάπτυξη των λιμένων του Μπουργκάς και της Βάρνας. Επιφυλακτικά, εξάλλου, αντιμετωπίζει η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή της Βουλγαρίας το στόχο για τη διαμόρφωση του επιπέδου των απασχολούμενων ηλικίας 20 έως 64 ετών στο 76% του συνόλου του ενεργού πληθυσμού, το 2020, ενώ ο Πρόεδρος της Επιτροπής, Lalko Doulevski, δήλωσε ότι «είναι ένας «υπερβολικά φιλόδοξος στόχος» και συμπλήρωσε ότι «για την επίτευξη, έστω μέρους, του στόχου, είναι αναγκαία η σύνδεση της εκπαίδευσης με την αγορά εργασίας». Πέραν, όμως, των προβλέψεων, από έρευνα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με την οικονομική δυνατότητα των ιδιωτών και των νοικοκυριών να αποκτούν βασικά αγαθά, προέκυψε ότι στη Βουλγαρία ο δείκτης αυτός διαμορφώνεται στο 55,5% και είναι ο υψηλότερος στις χώρες-μέλη της ΕΕ. Ουσιαστικά, πρόκειται για το μερίδιο του πληθυσμού που δεν έχει τη δυνατότητα να αγοράσει ή να ανταποκριθεί οικονομικά σε τουλάχιστον τρία (3) από τα εννέα (9) ακόλουθα αντικείμενα-υπηρεσίες: Ξαφνικά έξοδα, διακοπές μιας εβδομάδας μακριά από το σπίτι, πληρωμή λογαριασμών επιχειρήσεων κοινής ωφέλειας ή ενυπόθηκου δανείου, πληρωμή λογαριασμού θέρμανσης, κατοχή πλυντηρίου, κατοχή έγχρωμης τηλεόρασης,

κατοχή τηλεφώνου ή προσωπικού αυτοκινήτου. Άλλες χώρες που βρίσκονται σε παρόμοια κατάσταση με τη Βουλγαρία είναι η Ρουμανία με 49% και η Ουγγαρία με 41%, με το μέσο ευρωπαϊκό όρο να είναι 17%. Από την ίδια έρευνα προέκυψε, εξάλλου, ότι το 46% των Βούλγαρων καταναλωτών θεωρεί ότι τα τρόφιμα που αγοράζει δεν είναι ασφαλή¹⁷.

Ενέργεια

Η τοεχική επιχείρηση ηλεκτρισμού CEZ, η οποία παρέχει ηλεκτρική ενέργεια στη δυτική Βουλγαρία, ζήτησε αύξηση των τιμών κατά 13% μετά την 1 Ιουλίου 2011. Το αίτημά της θα πρέπει να εγκριθεί από την Κρατική Επιτροπή Ενέργειας και Υδάτων, DKEVR, ενώ η έγκριση θα οδηγήσει οι λογαριασμοί ηλεκτρικού ρεύματος για τα νοικοκυριά στη δυτική Βουλγαρία να αυξηθούν κατά 5,5 λέβα το μήνα κατά μέσο όρο¹⁸.

Την ίδια στιγμή οι Βούλγαροι μεταφορείς επιμένουν «να παρεμβαίνει το κράτος και να αιτιολογήσει την υψηλή τιμή των καυσίμων στη χώρα», όπως δήλωσε ο Koucho Rusev, Πρόεδρος της Ένωσης Οργανώσεων Μηχανοκίνητων Μεταφορών του βουλγαρικού Επιμελητήριου Μεταφορών και μέλος του Συνδέσμου Βουλγαρικών Επιχειρήσεων Διεθνών Οδικών Μεταφορών (ΑΕΒΤΡΙ), μιλώντας στο πρακτορείο ειδήσεων FOCUS. Σύμφωνα με τον κ. Rusev, «δεν είναι μόνο οι μεταφορείς που αντιμετωπίζουν το πρόβλημα αυτό, αλλά και ο καθένας στη χώρα αντιμετωπίζει σοβαρές δυσκολίες, λόγω της αύξησης της τιμής των καυσίμων, ειδικά με τη νέα αύξηση των τελευταίων ημερών»¹⁹.

Παράλληλα, η βουλγαρική κρατική εταιρεία Bulgargaz ανακοίνωσε το αίτημά της για αύξηση των τιμών του φυσικού αερίου κατά 6,6% το δεύτερο τρίμηνο του 2011. Η αίτηση υποβλήθηκε στην Κρατική Κανονιστική Επιτροπή Ενέργειας και Υδάτων (DKEVR), για την αύξηση της τιμής του φυσικού αερίου κατά 33,67 λέβα ανά 1000 κυβικά μέτρα, σε σύγκριση με το πρώτο τρίμηνο του ίδιου έτους. Σύμφωνα μάλιστα με την Bulgargaz, «η πραγματική αύξηση στο 1ο τρίμηνο του 2011 ήταν πολύ μικρότερη από την αίτησή της εταιρείας, κάτω από 3%»²⁰.

«Η αμερικανική εταιρεία Westinghouse έδειξε νέο ενδιαφέρον για επενδύσεις στο μόνο πυρηνικό σταθμό της Βουλγαρίας σε λειτουργία, το Κοζλοντούι», σύμφωνα με τον

¹⁷ 15/03/2011. «Βουλγαρία: Τα καύσιμα βάζουν «φωτιά» στην οικονομία», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση:

<http://www.kathimerini.gr>

¹⁸ 01/03/2011. «Αύξηση των τιμών ηλεκτρικής ενέργειας κατά 13% ζητά η CEZ για τη δυτική Βουλγαρία», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση:

<http://www.balkans.com/gr>

¹⁹ 01/03/2011. «Οι Βούλγαροι μεταφορείς καλούν την κυβέρνηση να λάβει μέτρα για τις υψηλές τιμές των καυσίμων στη χώρα», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση:

<http://www.balkans.com/gr>

²⁰ 14/03/2011. «Η βουλγαρική Bulgargaz ζητά αύξηση της τιμής του φυσικού αερίου κατά 6,6% για το δεύτερο τρίμηνο του έτους», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση:

<http://www.balkans.com/gr>

Υπουργό Οικονομίας, Ενέργειας και Τουρισμού της Βουλγαρίας, Traicho Traikov. Κατά τη διάρκεια επίσημης επίσκεψης στις αρχές του μήνα στην Ισπανία, ο κ. Traikov συναντήθηκε με τον Jose Gutierrez, Διευθύνοντα Σύμβουλο και Αντιπρόεδρο για τη Νότια Ευρώπη αμερικανικού ενεργειακού κολοσσού Westinghouse. Ο κ. Traikov βρέθηκε στη Μαδρίτη, στο πλαίσιο μιας αντιπροσωπείας, με επικεφαλής τον Πρωθυπουργό της Βουλγαρίας, Boyko Borisov²¹.

Από την άλλη πλευρά, η Βουλγαρία θα μπορούσε να χρησιμοποιήσει τον εξοπλισμό που έχει ήδη παραγγείλει για το δεύτερο πυρηνικό σταθμό που σχεδίαζε να κατασκευάσει στο Μπέλενε, προκειμένου να κατασκευάσει ένα νέο, έβδομο αντιδραστήρα στο μοναδικό ενεργό πυρηνικό σταθμό της χώρας στο Κοζλοντούι, τη στιγμή που η βουλγαρική κυβέρνηση συνεχίζει τα «παζάρια» με τη ρωσική εταιρεία Atomstroyexport, τη θυγατρική της Rosatom, για την τιμή κατασκευής δύο αντιδραστήρων 1000-MW, μια δεύτερη μονάδα που σχεδιάζεται στο Μπέλενε και αγωνίζεται να βρει στρατηγικούς ξένους επενδυτές²².

Βέβαια, «η Βουλγαρία θέλει να παρέχει τη μέγιστη δυνατή ασφάλεια και προστασία στους πυρηνικούς της αντιδραστήρες», σύμφωνα με επίσημες δηλώσεις του πρωθυπουργού της, Boyko Borisov. Ο κ. Borisov σχολιάζοντας την τραγωδία της Ιαπωνίας προέβλεψε ότι «ο απόηχος της θα αναγκάσει την ΕΕ να αναθεωρήσει την πυρηνική πολιτική της και το θέμα της ασφάλειας» και τόνισε ότι «η Βουλγαρία θα στηρίξει κάθε πρόταση προς αυτή την κατεύθυνση»²³.

Παρ' όλα αυτά φαίνεται ότι η καταστροφή στην Ιαπωνία έχει επηρεάσει βαθιά τους πολίτες της Ευρώπης. Πριν από λίγες μέρες παρακολουθήσαμε διαδηλώσεις Τούρκων και Κυπρίων κατά της κατασκευής πυρηνικών μονάδων στην Τουρκία, ενώ στα μέσα του μήνα είδε το φως της δημοσιότητας έρευνα που παρουσιάζει τους Βούλγαρους αρνητικούς με την κατασκευή του νέου πυρηνικού σταθμού στο Belene. Το ποσοστό μάλιστα που δηλώνει υπέρ της κατασκευής είναι μόλις το 24% , ενώ πριν από την καταστροφή στην Ιαπωνία το 80% του πληθυσμού υποστήριζε το έργο αυτό²⁴.

²¹ 08/03/2011. «Νέο ενδιαφέρον για επενδύσεις στον πυρηνικό σταθμό Κοζλοντούι της Βουλγαρίας δείχνει ο αμερικανικός ενεργειακός κολοσσός Westinghouse», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση:

<http://www.balkans.com/gr>

²² 09/03/2011. «Η Βουλγαρία μπορεί να χρησιμοποιήσει στον πυρηνικό σταθμό του Κοζλοντούι τον εξοπλισμό που έχει παραγγείλει για εκείνο του Μπέλενε», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση:

<http://www.balkans.com/gr>

²³ 17/03/2011. «Η Βουλγαρία θέλει μέγιστη ασφάλεια στους πυρηνικούς της αντιδραστήρες», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση:

<http://www.balkans.com/gr>

²⁴ 23/03/2011. «Οι Βούλγαροι κατά της κατασκευής του νέου πυρηνικού σταθμού στο Belene», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση:

<http://www.balkans.com/gr>

Ρουμανία

Πολιτικά

Στα μέσα του μήνα η Ευρωπαϊκή Επιτροπή πρότεινε την τροποποίηση του κώδικα συνόρων του Σένγκεν με σκοπό να διευκολυνθεί με ελεγχόμενο τρόπο η κυκλοφορία των προσώπων εκατέρωθεν των εσωτερικών και εξωτερικών συνόρων της ΕΕ. *«Η παρούσα πρόταση θα συμβάλλει στην ταχύτερη διενέργεια των συνοριακών ελέγχων και στην αύξηση της ασφάλειας δικαίου για τους ταξιδιώτες και τους συνοριοφύλακες. Με τη θέσπιση των νέων αυτών κανόνων, ευελπιστούμε ότι θα μειωθούν οι διοικητικές δυσχέρειες για εκείνους που ταξιδεύουν εντός, από και προς την Ευρωπαϊκή Ένωση. Έτσι θα γίνει ευκολότερη η ζωή των πολιτών μας»*, δήλωσε η Cecilia Malmström, Επίτροπος Εσωτερικών Υποθέσεων. Οι προτεινόμενες αλλαγές θα βελτιώσουν τη σαφήνεια του ισχύοντος κανονισμού, και θα βοηθήσουν στην αντιμετώπιση πρακτικών προβλημάτων που ανέκυψαν κατά τα πρώτα έτη εφαρμογής του κώδικα συνόρων του Σένγκεν. Η πρόταση εστιάζεται στα ακόλουθα: Α) Καλύτερη συνεργασία μεταξύ της ΕΕ και τρίτων χωρών: Η θέσπιση νομικού πλαισίου για τη σύναψη διμερών συμφωνιών με αντικείμενο τη διενέργεια κοινών συνοριακών ελέγχων επί της οδικής κυκλοφορίας θα ενισχύσει τη συνεργασία στα χερσαία σύνορα μεταξύ των κρατών μελών της ΕΕ και των γειτονικών τρίτων χωρών. Η πρακτική προστιθέμενη αξία των προτάσεων είναι αναμφισβήτητη. Παραδείγματος χάρη, εφόσον οι προτάσεις εγκριθούν εγκαίρως, θα μπορούσαν να επιτρέψουν την ομαλή διέλευση των συνόρων κατά τη διάρκεια του Ευρωπαϊκού Πρωταθλήματος Ποδοσφαίρου που οργανώνουν η Πολωνία και η Ουκρανία το 2012. Β) Επίσπευση των συνοριακών ελέγχων: Η δυνατότητα δημιουργίας χωριστών λωρίδων κυκλοφορίας για τους ταξιδιώτες για τους οποίους δεν απαιτείται θεώρηση θα εξασφαλίσει πρόσθετη ευελιξία με γνώμονα τις πρακτικές ανάγκες. Γ) Μείωση της περιττής γραφειοκρατίας: Θα μετριαστούν οι διοικητικές επιβαρύνσεις για τα φορτηγά πλοία που κινούνται εντός της ΕΕ, το προσωπικό διεθνών τρενών και τους υπεράκτιους εργαζομένους. Για παράδειγμα, οι επιχειρήσεις εσωτερικών εμπορευματικών μεταφορών θα επωφεληθούν από την απουσία ελέγχων στα εσωτερικά σύνορα όπως ακριβώς και οι επιχειρήσεις που εκτελούν εσωτερικές συνδέσεις με οχηματαγωγά πλοία, πράγμα που δεν ισχύει σήμερα. Δ) Μεγαλύτερη ασφάλεια δικαίου για τους ταξιδιώτες και τους συνοριοφύλακες: Οι προϋποθέσεις εισόδου για τους υπηκόους τρίτων χωρών θα αποσαφηνιστούν, με τον σαφέστερο ορισμό της μεθόδου υπολογισμού για «παραμονή μικρότερη του τριμήνου ανά εξάμηνο» και την αναγκαία διάρκεια ισχύος των ταξιδιωτικών εγγράφων των προσώπων που δεν διαθέτουν θεώρηση. Ε) Βελτίωση της κατάρτισης των συνοριοφυλάκων: Θα υπάρξει μέριμνα για την εξειδικευμένη κατάρτιση των συνοριοφυλάκων με στόχο την ανίχνευση περιπτώσεων ιδιαίτερα ευάλωτων προσώπων (δηλ. ασυνόδευτων ανηλίκων και θυμάτων εμπορίας ανθρώπων). Υπενθυμίζεται ότι ο κώδικας συνόρων του Σένγκεν (Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 562/2006) άρχισε να ισχύει τον Οκτώβριο του 2006, ενώ θέσπισε έναν κοινοτικό κώδικα με πρότυπα και διαδικασίες σχετικά με τη διέλευση των εξωτερικών συνόρων της ΕΕ και την επαναφορά

των ελέγχων στα εσωτερικά σύνορα. Ύστερα από τέσσερα (4) έτη πρακτικής εφαρμογής, ανέκυψε η ανάγκη ορισμένων πρακτικών και τεχνικών τροποποιήσεων στον κώδικα συνόρων του Σένγκεν, ωστόσο δεν θα τροποποιηθούν, οι βασικές αρχές του συστήματος. Οι προτεινόμενες τροποποιήσεις πρόκειται να συζητηθούν από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, ενώ η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ευελπιστεί για την ταχεία έγκριση της πρότασής της²⁵.

Βέβαια, οι συνεχόμενες προσπάθειες της Ρουμανίας να εισέρθει στην ζώνη Schengen, τη ζώνη ελεύθερης διακίνησης των κρατών της ΕΕ πέφτουν στο κενό και το πρόβλημα του χρηματισμού υπαλλήλων και της γενικότερης διαφθοράς στα σύνορα της χώρας συνεχίζει να γιγαντώνεται. Στην προσπάθειά της να αντιμετωπίσει το φαινόμενο, η κυβέρνηση συνέλαβε μόνο τον περασμένο μήνα 40 υπαλλήλους και σύμφωνα με την έρευνα της εισαγγελικής αρχής, οι πράξεις διαφθοράς στα ρουμανικά σύνορα είναι προσυμφωνημένες και αποτελούν ρουτίνα στην οποία παίρνουν μέρος όλες οι πλευρές. Οι ανησυχίες μάλιστα της κυβέρνησης εντείνονται όσο οι εμπορικές συναλλαγές επιβαρύνονται από το πρόβλημα της διαφθοράς²⁶.

Κοινωνικά-Επιχειρηματικά

Η Penny Market, η μεγαλύτερη εκπαιδευτική αλυσίδα λιανικής στη Ρουμανία η οποία ανήκει στο γερμανικό όμιλο Rewe, σημείωσε άνοδο των πωλήσεων της κατά 4,3% το προηγούμενο έτος, σε πάνω από 380 εκατ. ευρώ, σύμφωνα με την υπολογισμούς της ZF, με βάση τα στοιχεία της ετήσιας έκθεσης του γερμανικού ομίλου. Τα επιχειρηματικά αποτελέσματα της Penny Market μείωσαν εκείνα των ηγετών της αγοράς λιανικού εμπορίου (Metro Cash & Carry, Carrefour, Mega Image), οι οποίοι ανέφεραν τις επιδόσεις της ρουμανικής αγοράς στις εκθέσεις τους²⁷.

Παράλληλα, η ασφαλιστική εταιρεία Astra Asigurari, που ελέγχεται από τον επιχειρηματία Dan Adamescu, έκλεισε το 2010 ως η πρώτη στην ασφαλιστική αγορά της χώρας, με αύξηση των επιχειρήσεων της κατά 37%, ενισχύοντας την ηγετική της θέση το τρίτο τρίμηνο του έτους. Η εταιρεία υπέγραψε μικτά ασφάλιστρα ύψους 1,1 δις λέι (260 εκατ. ευρώ), που αποτελούν τον κύριο δείκτη του όγκου συναλλαγών στον τομέα των ασφαλειών, χάρη στο διπλασιασμό των εσόδων της από την πώληση της ασφάλισης αστικής

²⁵ 11/03/2011. «Η Επιτροπή της Ευρωπαϊκής Ένωσης προτείνει πιο αποτελεσματικούς κανόνες όσον αφορά στη διέλευση των συνόρων», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση:

<http://www.balkans.com/gr>

²⁶ 18/03/2011. «Η ζώνη Schengen πρόβλημα για τις εμπορικές συναλλαγές της Ρουμανίας», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση:

<http://www.balkans.com/gr>

²⁷ 02/03/2011. «Τις περισσότερες πωλήσεις στη Ρουμανική αγορά σημειώνει η Penny Market», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση:

<http://www.balkans.com/gr>

ευθύνης αυτοκινήτων (RCA), σύμφωνα με τα προκαταρκτικά οικονομικά στοιχεία²⁸.

Επίσης, η Grup Feroviar Roman (GFR - Όμιλος Ρουμανικών Σιδηροδρόμων), η μεγαλύτερη ιδιωτική επιχείρηση σιδηροδρόμων, που ελέγχεται από τον επιχειρηματία Gruia Stoica, υπολογίζει σε έσοδα 650 εκατ. λεί (154,7 εκατ. ευρώ) για το τρέχον έτος, αυξημένα κατά 16% σε σχέση με πέρυσι. Η εκτίμηση για τα φετινά έσοδα είναι 650 εκατ. λεί, ενώ «οι συμβάσεις που υπογράφηκαν πέρυσι με τη Lukoil και τη Rompetrol είναι συνολικής αξίας 35 εκατ. ευρώ, και θα έχουν αντίκτυπο στα οικονομικά στοιχεία του 2011», όπως δήλωσαν στελέχη της Grup Feroviar Ρουμανίας, τμήματος του ομίλου Grampet που περιλαμβάνει επίσης τη Remar Pascani, τη Reva Simeria και την Turist Semenici²⁹.

Από την άλλη πλευρά, «η Volksbank International, η οποία κατέχει την όγδοη μεγαλύτερη τράπεζα στη Ρουμανία με βάση το ενεργητικό, κατέγραψε το περασμένο έτος καθαρές ζημιές 36 εκατ. ευρώ στη Ρουμανία», όπως δήλωσε ο Friedhelm Boschert, Διευθύνων Σύμβουλος της τράπεζας, σε μια συνέντευξη του που δημοσίευσε και το Reuters. Εκπρόσωποι της Volksbank Ρουμανίας που ρωτήθηκαν από τη ZF, αρνήθηκαν να σχολιάσουν τις πληροφορίες, διευκρινίζοντας μόνο ότι τα στοιχεία που παρουσιάστηκαν στη Βιέννη ήταν προκαταρκτικά, ενώ τα ελεγμένα στοιχεία αναμένεται να δημοσιευθούν στο τέλος του τρέχοντος μηνός³⁰.

Αξιζει να σημειωθεί ότι στην ανάπτυξη Δείκτη Ακινήτων Κατοικίας για την αγορά της Ρουμανίας, προχώρησε η Eurobank Property Services, θυγατρική εταιρεία Υπηρεσιών Ακινήτων, του ομίλου Eurobank EFG μέσω της τοπικής εταιρείας EFG Eurobank Property Services S.A. Σύμφωνα με τη σχετική ανακοίνωση, «η δημιουργία του Δείκτη Ακινήτων είναι αποτέλεσμα διετούς προσπάθειας και μελέτης της ρουμανικής αγοράς κατοικίας, η οποία παρακολουθείται κατά προτεραιότητα από την εταιρεία λόγω της δυναμικής της αλλά και του στάδιου ωριμότητας της». Η παρουσίαση του Δείκτη έγινε σε ειδική εκδήλωση που πραγματοποιήθηκε πρόσφατα στο Βουκουρέστι με τη συμμετοχή μεγάλου αριθμού παραγόντων της ρουμανικής αγοράς, ενώ η ανάπτυξη τέτοιων προϊόντων όχι μόνο ικανοποιεί τις ανάγκες των τοπικών και ξένων επενδυτών αλλά συγχρόνως συμβάλει σημαντικά στην διαμόρφωση και στην περαιτέρω ανάπτυξη της συγκεκριμένης αγοράς. Η πρωτοβουλία ανάπτυξης των δεικτών κατοικίας υλοποιήθηκε από το Διευθύνοντα Σύμβουλο της EFG Eurobank Property Services κ. Δημήτρη Ανδρίτσο με τη δραστηριοποίηση ενός δικτύου στελεχών τόσο από το γραφείο της Αθήνας όσο και από αυτό του

²⁸ 03/03/2011. «Η Astra Asigurari ξεπερνά την Allianz και κατακτά την κορυφή της αγοράς στη Ρουμανία το 2010», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση:

<http://www.balkans.com/gr>

²⁹ 07/03/2011. «16% μεγαλύτερα έσοδα εκτιμά πως θα έχει φέτος η ρουμανική GFR», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση:

<http://www.balkans.com/gr>

³⁰ 08/03/2011. «Στα 36 εκατ. ευρώ ανέρχονται οι ζημιές της Volksbank International στη Ρουμανία», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση:

<http://www.balkans.com/gr>

Βουκουρεστίου οι οποίοι εργάστηκαν κάτω από τη μεθοδολογική καθοδήγηση του Δρ. Φώτη Μουζάκη του Cass Business School - City University London και το συντονισμό της Γενικής Διευθύντριας της Ρουμάνικης Θυγατρικής και Δημήτρας Μαρίνη. Τελικά ένα σύνολο από είκοσι μία (21) σειρές ετήσιων και τριμηνιαίων δεικτών υπολογίστηκαν χρησιμοποιώντας τη μεθοδολογία των hedonic regressions, τη στιγμή που η εφαρμογή της μεθοδολογίας παρουσίασε σημαντικά στατιστικά αποτελέσματα ικανοποιώντας τόσο τις προσδοκίες των market experts που ενεπλάκησαν στο project όσο και, συγχρόνως, όλα τα απαιτούμενα standards που έχουν τεθεί από τον τοπικό Ρουμάνικο φορέα πιστοποίησης εκτιμήσεων ακινήτων ANEVAR (National Association of Romanian Valuers) σε σχετική οδηγία που εξέδωσε σχετικά με την αποτίμηση για loan security purposes. Αναφορικά με τα κίνητρα που οδήγησαν την Eurobank EFG Property Services να αναλάβει αυτή την πρωτοβουλία καθώς και για τις προοπτικές αυτού του εγχειρήματος ο κ. Ανδρίτσος δήλωσε: «Η ανάπτυξη των δεικτών είναι προϊόν συμμόρφωσης με τις απαιτήσεις της Κεντρικής Τράπεζας της Ρουμανίας για την παροχή σύγχρονων εργαλείων εκτίμησης της αξίας του συνολικού χαρτοφυλακίου ακινήτων των Τραπεζών. Επιπρόσθετα είναι προφανές ότι τέτοιοι δείκτες μπορούν να μας βοηθήσουν ώστε να αποκτήσουμε καλύτερη εικόνα της κτηματαγοράς και να παρακολουθούμε τις διακυμάνσεις των τιμών της με στόχο τον πραγματικό προσδιορισμό της αξίας των ακινήτων και την εξαγωγή χρήσιμων στατιστικών στοιχείων και συμπερασμάτων. Ιδιαίτερα στην περίπτωση όπου ο δείκτης αφορά χαρτοφυλάκιο ακινήτων, δίδεται η δυνατότητα άμεσων συμπερασμάτων και εύκολης κατανόησης της διακύμανσης των τιμών. Αναμφίβολα, είναι ένα πολύ χρήσιμο εργαλείο που θα συμβάλλει στη μείωση αφενός του κόστους αφετέρου του απαιτούμενου χρόνου παράδοσης συγκριτικά με παραδοσιακούς τρόπους όπως της εκτίμησης χωρίς αυτοψία (desktop). Με αυτή την έννοια πιστεύω ότι έχουμε δημιουργήσει όχι μόνο ένα διαφορετικό επιστημονικό μοντέλο αλλά επίσης και ένα δυναμικό, λεπτομερές, χαμηλού κόστους και φιλικό προς το χρήστη εργαλείο»³¹.

Ως προς την αγορά ακινήτων, δεν υπήρχαν ιδιαίτερες αλλαγές στα στοιχεία της στατιστικής υπηρεσίας της Ρουμανίας σε σχέση με τις αγοροπωλησίες ακινήτων. Η αγορά παραμένει σταθερή από το 2009 χωρίς ιδιαίτερες μεταπτώσεις, τη στιγμή που πιο συγκεκριμένα οι αγοραπωλησίες ακινήτων πέρυσι έφθασαν τις 352.272, ελαφρώς κάτω από το επίπεδο του 2009, που ήταν 352.541³².

Την ίδια στιγμή η δεύτερη μεγαλύτερη μείωση της δραστηριότητας στον κατασκευαστικό τομέα εντός της ΕΕ κατά 6,4% καταγράφηκε στη Ρουμανία, τον Ιανουάριο του 2011, σε σύγκριση με το Δεκέμβριο του 2010, σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία της Eurostat. Η μεγαλύτερη μείωση της κατασκευαστικής

³¹ 09/03/2011. «Δείκτης Ακινήτων Κατοικίας στη Ρουμανία από τη Eurobank Property Services», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση:

<http://www.capital.gr>

³² 18/03/2011. «Η αγορά ακινήτων της Ρουμανίας παραμένει στάσιμη», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση:

<http://www.balkans.com/gr>

δραστηριότητας καταγράφηκε στη Βρετανία κατά 9,4%, ενώ ο κατασκευαστικός τομέας στο σύνολο των ευρωπαϊκών χωρών δέχεται άμεσα τις συνέπειες έλλειψης οικονομικής ρευστότητας από την παγκόσμια οικονομική κρίση³³.

Οικονομικά

Το πλεόνασμα του γενικού ενοποιημένου προϋπολογισμού ανήλθε στα 819 εκατ. λεί (193 εκατ. ευρώ) τον Ιανουάριο του 2011, σε σύγκριση με το πλεόνασμα ύψους 15 εκατ. λεί κατά το ίδιο χρονικό διάστημα του 2010, λόγω της αύξησης των εσόδων από το ΦΠΑ και των χαμηλότερων δαπανών που συνδέονται με τους μισθούς των υπαλλήλων του δημόσιου τομέα. Γενικά τα ενοποιημένα έσοδα του προϋπολογισμού έφθασαν τα 14,6 δις λεί τον Ιανουάριο του 2011, αυξημένα κατά 3,6%, σε σύγκριση με τον αντίστοιχο μήνα του 2010, λόγω των υψηλότερων εσόδων από το ΦΠΑ³⁴.

Βέβαια, οι Ρουμάνοι δεν αναμένουν ότι θα υπάρξει σύντομα ανάκαμψη της οικονομικής δραστηριότητας. Οι μισοί από αυτούς πιστεύουν ότι ο αντίκτυπος της κρίσης στις θέσεις εργασίας είναι ακόμα μεγάλος, με την αρνητική τάση να γίνεται ακόμη αισθητή. Μόνο το 14% των πολιτών πιστεύουν ότι η κυβέρνηση έδρασε αποτελεσματικά κατά τη διάρκεια της κρίσης και μόνο το 4% από αυτούς πιστεύουν ότι η εγχώρια οικονομική κατάσταση είναι καλή. Παράλληλα με τους Ιρλανδούς, τους Έλληνες και τους Ισπανούς, οι Ρουμάνοι είναι οι πλέον δύσπιστοι Ευρωπαίοι, σύμφωνα με τα στοιχεία που δημοσιεύτηκαν από το Ευρωβαρόμετρο για το Φθινόπωρο του 2010³⁵.

Αξιζει να σημειωθεί ότι η Ρουμανία είναι η χώρα με τη μεγαλύτερη ανάπτυξη λιανικού εμπορίου της Ευρώπης, με τους αναλυτές να πιστεύουν ότι οι προοπτικές εξέλιξης είναι μεγαλύτερες ακόμα και αν συγκριθούν με τη Βουλγαρία, την Πολωνία και των χωρών της Βαλτικής. Η Ρουμανία εμφάνισε μέσα σε μια δεκαετία, από το 2000 μέχρι το 2010, 123% αύξηση στην αγορά λιανικών πωλήσεων, ενώ η αξία της αγοράς λιανικής πώλησης στη Ρουμανία, που υπολογίζεται σε 22 δις ευρώ το 2010, αναμένεται να αυξηθεί κατά 62% στα επόμενα δέκα χρόνια, ενώ σε χώρες όπως η Πορτογαλία, η Ισπανία, η

³³ 18/03/2011. «Ρουμανία: Δεύτερη μεγαλύτερη μείωση της δραστηριότητας στον κατασκευαστικό τομέα εντός της ΕΕ», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση:

<http://www.express.gr>

³⁴ 01/03/2011. «Πλεόνασμα 819 εκατ. λεί σημειώνει ο ενοποιημένος προϋπολογισμός της Ρουμανίας τον Ιανουάριο», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση:

<http://www.balkans.com/gr>

³⁵ 03/03/2011. «Ο πληθωρισμός και η οικονομική κατάσταση της χώρας είναι οι κύριες ανησυχίες των Ρουμάνων», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση:

<http://www.balkans.com/gr>

Ιταλία και η Ελλάδα, η αύξηση δεν θα ξεπεράσει το 10% , σύμφωνα με μελέτη του Oxford Economics³⁶.

Βέβαια, το έλλειμμα της ανέρχεται στην τάξη του 0,4% του ΑΕΠ, όπως εμφανίζεται στον προϋπολογισμός της Ρουμανίας κατά τους δύο (2) πρώτους μήνες του 2011. Σύμφωνα δε με ανακοίνωση του Υπουργείου Οικονομικών, «το έλλειμμα αυτό παρουσιάστηκε μετά το μικρό πλεόνασμα του Ιανουαρίου του ίδιου έτους»³⁷.

Από την άλλη όμως, το ρουμανικό λεί ενισχύθηκε έναντι του ευρώ σε ετήσια βάση, επεκτείνοντας τα κέρδη που καταγράφονταν στο τέλος του μήνα. Η Κεντρική Τράπεζα της Ρουμανίας βέβαια σχετίζει την ενίσχυση του νομίσματός της με τη σταθερότητα βασικών οικονομικών μεγεθών, τη στιγμή που το ΔΝΤ ενέκρινε ένα 24μηνο (SBA) αξίας περίπου 3,5 δισεκατομμυρίων ευρώ για τη Ρουμανία³⁸.

Παράλληλα, η BRD, η δεύτερη μεγαλύτερη τράπεζα της Ρουμανίας, έδωσε στις αρχές του μήνα το πρώτο ηχηρό μήνυμα που αποσκοπεί στην αναζωογόνηση της ζήτησης για καταναλωτικά δάνεια, μειώνοντας τα επιτόκια σε όλο το φάσμα των προϊόντων της και προχωρώντας σε μειώσεις έως και κατά 3% για τα επιτόκια των ανασφάλιστων δανείων των καταναλωτών. Ενώ μέχρι τώρα οι τράπεζες κατέφυγαν κυρίως σε διαφημιστικές μειώσεις των επιτοκίων, που ισχύουν μόνο για περιορισμένο χρονικό διάστημα και αποσκοπούσαν στη δοκιμή της όρεξης των πελατών, η BRD έρχεται τώρα με μια «επαναφορά» των ονομαστικών επιτοκίων σε χαμηλότερα επίπεδα, σε μια προσπάθεια να τραβήξει την προσοχή των πελατών της³⁹.

Βέβαια, οι τραπεζίτες ξεκίνησαν πέρυσι ένα πόλεμο εκκαθάρισης στις συναλλαγές αναχρηματοδότησης, με μοναδικό αποτέλεσμα τη βελτίωση της κάλυψης με εγγυήσεις, αφού πολλά καταναλωτικά δάνεια ήταν δεσμευμένα σε μεγαλύτερα στεγαστικά δάνεια, αλλά δεν αντλήθηκαν επιπλέον ποσά στους πελάτες. Τα ανασφάλιστα δάνεια των καταναλωτών επλήγησαν περισσότερο από το πάγωμα των δανειοδοτήσεων και κατέγραψαν διψήφια

³⁶ 25/03/2011. «Το λιανικό εμπόριο της Ρουμανίας αυξήθηκε 123% σε δέκα χρόνια», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση:

<http://www.balkans.com/gr>

³⁷ 28/03/2011. «Έλλειμμα 0,4% του ΑΕΠ στη Ρουμανία», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση:

<http://www.balkans.com/gr>

³⁸ 28/03/2011. «Ενισχύθηκε το ρουμανικό λεί έναντι του ευρώ», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση:

<http://www.balkans.com/gr>

³⁹ 03/03/2011. «Η ρουμανική BRD προσπαθεί να αναζωογονήσει τη ζήτηση καταναλωτικών δανείων με μειωμένα επιτόκια 3%», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση:

<http://www.balkans.com/gr>

πώση, ενώ οι υποθήκες αυξήθηκαν από τις πωλήσεις δανείων με κρατικές εγγυήσεις⁴⁰.

Άλλωστε, τα πιστωτικά προϊόντα λιανικής, είτε πρόκειται για καταναλωτικά είτε για στεγαστικά δάνεια, έκαναν ένα ακόμη αδύναμο ξεκίνημα φέτος με τις προσφορές των τραπεζών να μην είναι σε θέση να προσελκύσουν πελάτες. Ακριβώς όπως και τους προηγούμενους μήνες, τα δάνεια σε λεί εξακολουθούν να μειώνονται, ενώ η ζήτηση επικεντρώνεται γύρω δάνεια σε ξένο νόμισμα⁴¹. Την ίδια στιγμή, τα έσοδα της Ρουμανίας από τις εξαγωγές σύγχρονης τεχνολογίας της πληροφορικής (IT) έφτασαν στα 600 εκατ. ευρώ, σύμφωνα με τα στοιχεία της αρμόδιας ένωσης επιχειρηματιών (ANIS). Το εξαγωγικό αυτό αποτέλεσμα καταγράφηκε παρά τις συνέπειες της παγκόσμιας οικονομικής κρίσης στη ρουμανική οικονομία, ενώ οι επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στο χώρο της πληροφορικής αντιμετωπίζουν πρόβλημα στην εξεύρεση και στην πρόσληψη εξειδικευμένου προσωπικού. Άλλωστε, οι επιχειρήσεις δίνουν έμφαση στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας του κλάδου της σύγχρονης (IT) τεχνολογίας, προκειμένου να αυξηθούν οι εξαγωγές σε περιφερειακό, αλλά και σε διεθνές επίπεδο⁴².

Αξιζει να σημειωθεί ότι ο Επιχειρηματίας Ion Tiriac, ίσως ο πλουσιότερος Ρουμάνος, επιφυλάσεται αρκετά όσον αφορά στη δήλωση της επιχείρησης ότι η ρουμανική οικονομία θα βγει από την κρίση στο τέλος του πρώτου τριμήνου του 2011. «Οι τράπεζες έχουν πολλά χρήματα προς το παρόν, ακόμη και στη Ρουμανία υπάρχουν χρήματα στις τράπεζες, αλλά είναι εξίσου προσεκτικές ή μάλλον υπερβολικά προσεκτικές, τόσο που δε γνωρίζουν πλέον πού, πώς, πόσο και σε ποιον θα δανείσουν τα χρήματα. Από την άλλη, αντίθετα, οι σχέσεις μεταξύ των τραπεζών σχεδόν πάγωσαν, διότι ο καθένας προστατεύει τον εαυτό του», όπως δήλωσε σχετικά ο κ. Tiriac⁴³.

Παράλληλα, πάνω από 130 στελέχη και επικεφαλής των μεγαλύτερων εταιρειών στις έξι (6) πλουσιότερες αραβικές χώρες, το Μπαχρέιν, το Κουβέιτ, το Κατάρ, το Ομάν, τη Σαουδική Αραβία και τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα, βρίσκονταν στο Βουκουρέστι από τα μέσα του μήνα, πρόθυμοι να φέρουν εκατοντάδες εκατομμύρια ευρώ στη Ρουμανία, όπως εκτιμά ένας δημοσιογράφος από την Αγγλική εφημερίδα Μπαχρέιν Tribune. Οι

⁴⁰ 07/03/2011. «Πόλεμος των ρουμάνων τραπεζιτών με τα επισφαλή δάνεια», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση:

<http://www.balkans.com/gr>

⁴¹ 09/03/2011. «Άλλο ένα κακό ξεκίνημα φέτος για τον πιστωτικό τομέα στη Ρουμανία», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση:

<http://www.balkans.com/gr>

⁴² 03/03/2011. «Ρουμανία: Στα 600 εκατ. ευρώ τα έσοδα από τις εξαγωγές σύγχρονης τεχνολογίας», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση:

<http://www.express.gr>

⁴³ 08/03/2011. «Το 2012 προβλέπει έξοδο από την κρίση για τη Ρουμανία ο επιχειρηματίας Ion Tiriac», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση:

<http://www.balkans.com/gr>

επιχειρηματίες του Κόλπου θα μπορούσαν να επενδύσουν 200 εκατ. δολάρια φέτος και άλλα 500 εκατ. δολάρια μέσα στα επόμενα δύο χρόνια», εκτιμά ο Ahmed AlSaati, διευθυντής της Αγγλικής έκδοσης της Μπαχρέιν Tribune⁴⁴.

Στον αντίποδα, οι ξένοι επενδυτές άρχισαν να αποσύρουν τα κεφάλαιά τους από το ρουμανικό χρηματιστήριο, καθώς τον προηγούμενο μήνα καταγράφηκαν εκροές 30 εκατ. ευρώ. Αντίθετα, θετική τάση εισροής οικονομικών κεφαλαίων καταγράφηκε από την πλευρά των Ρουμάνων επιχειρηματιών, οι οποίοι αύξησαν τις θέσεις τους σε τοποθετήσεις μετοχών κατά 10%. Σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία του χρηματιστηρίου στο Βουκουρέστι, οι Ρουμάνοι επενδυτές αγόρασαν μετοχές οικονομικής αξίας 70,77 εκατ. ευρώ, ενώ προχώρησαν σε πωλήσεις μετοχών οικονομικής αξίας 45,1 εκατ. ευρώ, με τις καθαρές σταθερές τοποθετήσεις τους, να ανέρχονται στα 25,67 εκατ. ευρώ. Σημειώνεται ότι η τάση αποχώρησης του ξένου επενδυτικού κεφαλαίου από το ρουμανικό χρηματιστήριο καταγράφεται από τον Ιανουάριο του 2008, ως συνέπεια της παγκόσμιας οικονομικής κρίσης και της επιλεκτικής στόχευσης μετοχικών αγορών από τα ξένα επενδυτικά funds⁴⁵.

Βέβαια, την ίδια περίοδο «οι εταιρίες τηλεπικοινωνιών της Ρουμανίας είναι έτοιμες να αυξήσουν τις επενδύσεις τους στον τομέα των δικτύων μέσα στο 2011 από την στιγμή που το μεγαλύτερο κομμάτι της κρίσης σε αυτόν το τομέα φαίνεται να έχει παρέλθει και ότι οι εταιρείες και οι καταναλωτές αρχίζουν να ξοδεύουν για τις τηλεπικοινωνίες». Αυτές είναι κάποιες από τις δηλώσεις του Διευθύνοντα Συμβούλου της θυγατρικής της Ericsson στη Ρουμανία, Michele Gressani, ο οποίος όπως τόνισε ότι «υπάρχει μια γενική αίσθηση στην αγορά ότι έχουμε αφήσει την κρίση πίσω μας. Βλέπουμε φορείς και χρήστες να σκέφτονται όλο και περισσότερο τις επενδύσεις. Εξακολουθώ να παραμένω επιφυλακτικός αλλά έχω γίνει λίγο αισιόδοξος για το 2011»⁴⁶.

Φορολογία-Εισόδημα

Ο Πρόεδρος του αρμόδιου δικαστηρίου για την καταπολέμηση της παραοικονομίας στη Ρουμανία, Nikolae Vakaroιου, δήλωσε στα μέλη της κοινοβουλευτικής επιτροπής για την κατάρτιση του προϋπολογισμού, ότι «το οικονομικό ύψος της «γκρίζας οικονομίας» στη χώρα, υπολογίζεται στα 50 δις ευρώ». Με την εκτίμηση αυτή συμφωνούν επίσης τα επίσημα στοιχεία του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης, ενώ ο κ. Vakaroιου διερωτήθηκε γιατί η ρουμανική κυβέρνηση δανείζεται χρήματα από το εξωτερικό και πληρώνει τόκους, αντί να λάβει σκληρά μέτρα καταπολέμησης

⁴⁴ 11/03/2011. «Έτοιμοι να φέρουν εκατοντάδες εκατ. ευρώ στη Ρουμανία οι επενδυτές του Κόλπου», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση: <http://www.balkans.com/gr>

⁴⁵ 11/03/2011. «Ρουμανία: Συνεχίζεται η τάση αποχώρησης των ξένων επενδυτών από το χρηματιστήριο», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση: <http://www.balkans.com/gr>

⁴⁶ 16/03/2011. «Ο τομέας των τηλεπικοινωνιών της Ρουμανίας βγαίνει από την κρίση», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση: <http://www.balkans.com/gr>

της παραοικονομίας και της φοροδιαφυγής, τη στιγμή που τα στοιχεία των φορολογικών υπηρεσιών δείχνουν ότι μόνο στον τομέα της αρτοποιίας, η φοροδιαφυγή ξεπερνάει τα 2 δις ευρώ. Η εκτεταμένη φοροδιαφυγή άλλωστε επηρεάζει άμεσα και αρνητικά την πορεία των εσόδων στον κεντρικό προϋπολογισμό, με άμεση συνέπεια τη διεύρυνση του ελλείμματος, ενώ τις συνέπειες καλούνται να πληρώσουν οι μισθωτοί και οι συνταξιούχοι⁴⁷.

Ενέργεια

«Η Ρουμανία υπολογίζει να προσελκύσει τη Ρωσία στην κατασκευή του πετρελαιοαγωγού Κωσταντζα-Τεργέστη για την μεταφορά υγρού πετρελαίου στην ευρωπαϊκή αγορά», όπως ανακοίνωσε ο Silviu Wagner, Γενικός Διευθυντής της ρουμανικής εταιρείας "Oil Terminal" η οποία συμμετέχει σε αυτό το σχέδιο. Οι πιθανότητες για τη συμμετοχή της Ρωσίας σε αυτό το σχέδιο μεγάλωσαν σημαντικά μετά τις δηλώσεις του Ρώσου Υπουργού Ενέργειας Sergey Smatko για πιθανή έξοδο της Ρωσίας από το σχέδιο κατασκευής υπερβαλκανικού πετρελαιοαγωγού Μπουργκάς-Αλεξανδρούπολη. Σημειώνεται ότι η Ρουμανία, η Σερβία και η Κροατία υπέγραψαν Συμφωνία για την κατασκευή του πετρελαιοαγωγού Κωσταντζα-Τεργέστη το 2008 και τη μεταφορά υγρού πετρελαίου από τις περιοχές της Κασπίας και της Μαύρης θάλασσας μέσω του ρουμανικού λιμανιού της Κωνσταντζα προς τη Σερβία, την Κροατία, τη Σλοβενία, την Ιταλία, την Αυστρία και τη Γερμανία⁴⁸.

Παράλληλα, η χρηματοοικονομική εταιρεία επενδύσεων SIF Transilvania διαθέτει προϋπολογισμό επενδύσεων 61 εκατ. λεί (14,5 εκατ. ευρώ), που θέλει να διαθέσει κυρίως σε εισηγμένες στο χρηματιστήριο πετρελαϊκές και ενεργειακές επιχειρήσεις. «Ενδιαφερόμαστε μόνο για εισηγμένες εταιρείες με μεσοπρόθεσμο αναπτυξιακό δυναμικό δύο έως τριών ετών, στους τομείς του πετρελαίου, στη βιομηχανία πετροχημικών, στους τομείς που έχουν να κάνουν με τους ενεργειακούς πόρους, τα φάρμακα και τη βιομηχανία τροφίμων», όπως ανέφερε συγκεκριμένα ο Mihai Fercală, πρόεδρος της SIF Transilvania (SIF3)⁴⁹.

Βέβαια, μεγάλη πτώση αναμένεται να δει ο κλάδος των μεταφορών στην Ρουμανία φέτος λόγω της αύξησης της τιμής των καυσίμων. Σε ορισμένες περιπτώσεις μάλιστα η πτώση αυτή αναμένεται να οδηγήσει και σε πωχεύσεις εταιριών που δραστηριοποιούνται σε αυτόν τον τομέα. «Μια

⁴⁷ 24/03/2011. «Ρουμανία: Στα 50 δις. ευρώ αποτιμάται η παραοικονομία», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση:
<http://www.express.gr>

⁴⁸ 09/03/2011. «Η Ρουμανία υπολογίζει στη συμμετοχή της Ρωσίας στην κατασκευή του πετρελαιοαγωγού Κωσταντζα-Τεργέστη», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση:
<http://www.greek.ruvr.ru>

⁴⁹ 10/03/2011. «Η ρουμανική SIF Transilvania θέλει να επενδύσει σε εισηγμένες εταιρείες στον τομέα του πετρελαίου, των πετροχημικών και της ενέργειας», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση:
<http://www.balkans.com/gr>

αύξηση της τάξης του 10% της τιμής των καυσίμων οδηγεί σε μέση αύξηση 4% του κόστους ενός μεταφορέα. Είναι σαφές ότι τα κέρδη θα μειωθούν, διότι η αγορά δεν μπορεί να ανταποκριθεί και περαιτέρω αύξηση των τιμών θα οδηγήσει σε κατάρρευση», όπως δήλωσε ο Lucia Apostol, Διευθυντής Μεταφορών της Dumagas⁵⁰.

Άλλωστε, η επίθεση που ο δυτικός κόσμος έχει ξεκινήσει εναντίον του δικτάτορα της Λιβύης Muammar Gadhafi μπορεί να επηρεάσει και την Ρουμανία ακόμα και αν δεν είναι στην πρώτη γραμμή της ένοπλης σύγκρουσης. Η τιμή του πετρελαίου, η οποία θα είναι ιδιαίτερα ευμετάβλητη καθ' όλη τη διάρκεια της σύγκρουσης στη Λιβύη, θα μπορούσε να οδηγηθεί σε αύξηση, ενώ το ενδεχόμενο της αύξησης της τιμής των καυσίμων, μεταφράζεται αυτόματα σε αυξήσεις τιμών στην αγορά που θα μπορούσε να πλήξει περαιτέρω τη ρουμανική οικονομία, η οποία έχει εξασθενήσει αρκετά από τα δύο χρόνια της κρίσης⁵¹.

⁵⁰ 15/03/2011. «*Η αύξηση των καυσίμων μειώνει τα κέρδη του κλάδου των μεταφορών στη Ρουμανία*», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση:

<http://www.balkans.com/gr>

⁵¹ 22/03/2011. «*Ανησυχία για οικονομία της Ρουμανίας ενόψει των επιχειρήσεων στη Λιβύη*», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση:

<http://www.balkans.com/gr>